

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septemană:
Duminică și Joi. — Prenumeratunea se
face în Sabiu la expeditoria foieci, pre afara la
c. r. poste cu bani găzdui prin scriitori francate,
adresate către expediția. Prețul prenumera-
tunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 36.

ANULU XXIII.

Sabiu in 8|20 Maiu 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și tieri
straine pre unu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratul se plătesc pentru întâiă ora
cu 7 cr. și urmă, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr.
și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu 6 Maiu.

(313)

"Nu numai în privința convingerii religioase este *numai* o virtute, carea intrece totă virtutile religiose, ci și în viața politica este o virtute, carea intrece totă cele-lalte virtuti cetățiene, ... amorea curata și adeverata .... către persoana cea preinalta....", dicea repausatulu Metro-politul, Marele Andreu, în congresul național dela 1863. Principiul seu acestă, combinat cu principiul carele este asemenea acestuia: amorea curata și adeverata către naționea sea, de care se tienă cu cea mai strinsă sinceritate și de care fu condus pâna ce a intrat în momentul, — a facutu minunile cele mari și pre terenul național politici și pre celu național bisericescu.

Acestă este *centrul*, în jurul său se cristalizează viața ori cărei națuni, trăiesc ea ori unde pre fată-pamentului.

In valurile politicei monarhiei noastre compuse din numerose naționalități cu trecuturi și chiar si desvoltări diverse constituționale, stabilitatea este în primă linie asigurată prin reprezentantele principiului unităției, prin monarchu; amorea către acestă și amorea individualităților naționali către sine trebuie să le aduca, mai curențu său mai tardiu, pre totă, la o conformare armonica și frățiesca, în interesul unităției și integrităției aceleia ce se reprezinta prin monarchu. Pâna când nu se va pută stabilii unu astfelui de echilibru în monarhia noastră, va există și pericolul de a fi amenintată pacea și liniștea și totă către suntu legate lantul că consecinție de densele.

Nemuritoriul nostru barbatu de statu s'a nisuitu în totă viața lui spre armonia acăstă, carea de o parte este în favoarea integrității statului și de alta parte, în consonanță cu acăstă, în favoarea individualităților naționale din statu. Si intru cătu naționea română l'a ascultat si i-a urmatu a si fosu incoronata de frumos succese.

Dejă în dietă 1863/4 din Sabiu inse s'a veditu ca unii dintre corifeii românilor au pusu mai pre susu de amorea cea adeverata, ambițunea către personalitatea loru și de acă în colo au schiopatatu, alergându după dictat straine, dictate cum au fostu cele Reichensteiniane, (căroru se închină intre altii și unulu dintre publicistii nostri, barbatu de altmintrea forță independentu după pusetiunea sea sociale) și cari puteau sa aibă înțeala ochilor intregitatea statului, inse nu si armonia indispensabile intre individualitățile poporeloru.

Dietă si intregu sistemulu de atunci, perdiendu-si soliditatea basei sele prin purtarea cea siovătoria a multoru ce conlucrau la densele, au contributu multu la chaosulu anului memorabil 1865.

Au intielesu românii si au recunoscutu puterea principiului de care se condusera pâna la caderea morale a mai multoru corifei si prin tr'ensi a majorităției dietali? Nu! celu putințu, parte mare nu! Fără de a studia situatiunea, unii traiau în dulcea sperantia, ca ceea ce se areță la anulu citat, este numai unu povoi trecatoriu, care are sa trăea fără

de a-i sminti dela óele cele cu carne grasa, iera altii cugetara ca acum a sușit u tempulu de a-si castigă lauri nevestediti de capacitatea loru diplomatica.

In vîr'a anului 1866 a mai spusu odata, intelligentie române, acelu ce iubiu pre toti români mai multu decătu pre sine, in ce situatiune ne aflămu, a spusu si aceea ce a potutu face pentru toti căti se aflau in funcțiunile statului, *afara de unulu*, că sa fie salvati de pericolii furtunei; inse vanitatea scurta de vedere a invinsu si urmarea a fostu, ca prin procederea cea ambigua, cu deosebire dela conferința dela Mercurea incocă, care au turburatu si alteratu conduită politica a românilor dela 1848—1861—1863/4 si 1865, români in mare parte au intrat de bună loru voia in *infundatura* politica.

Vorbele cele multe si sunatōrie că aramă n'au pututu impiedecă nimică, ba au datu reului cursu liberu, din causa ca acele, adeca vorbele, au substituitu program'a naționale, la care vedemă ca se provoca astadi multi, fără de a-i cunoscă esenția.

Incerarea dela 1872 in conferința Sabiana dela 5—6 Maiu pută inca mantu ce-va, déca nu remană numai o incercare; ci, după cum a fostu croita prin program'a cea precisă, basata pre antecatele naționali, se punea in lucrare din si cu cugețulu celu mai curat si din amorea cea mai curata.

Acăstă inse nu s'a intemplatu, din cauza, ca alta conferința totu asiā de particulara si unilaterale, că cea dela Mercurea, a paralisat totu efectulu inceputului celui bunu.

Nu ne-aru intristă asiā tare eroile politice, chiaru si după acăstă incercare paralizata in inceputul ei, pentru ca a gresi este lucru omenescu. Dara, cându cugetămă ca gresielile n'au provenit atâtă din o eronata calculare cu evenimentele; cându mai strabatu la urechile noastre siopte neplacute despre multi, cari adi pórta cuventulu celu mare alu condamnării a totu ce români, după parerea noastră, trebuia sa facă; cându vedemă ca chiaru si astadi 'si dau totă silintă de a infisi situatiunea, ca noi trebuie sa asteptămă si sa nu facemă nimică pentru naționalitatea noastră, pâna cându nu se voru indură magiařii sa facă ce-va pentru noi, né cuprind o temere despre viitorulu nostru, ni se taie speranța ca vomu pută reveni la conlucrarea cea purceditorie din simiu puru către *virtutea*, carea trebuie sa intrăca totă cele-lalte virtuti cetățiene. Cu alte cuvinte, ne temem, ca va veni la valore doctrină, ca noi trebuie sa ne parăsimu pre noi insine, sa nu ne iubim si sa nu ne iubim nici interesele noastre naționale.

Si cu totă aceste stămu înaintea unui periodu nou alu vietiei noastre politice. Dumineca, si nu mai departe, are a se intrună o parte considerabile din intelligentă româna spre a se intielege asupr'a tienutei densei in viitoru. Oare ne va conduce acăstă la cararea naționale iitemeata de adunările naționale dela 1861—3?

Vocile precursorie din diurnalistică româna, nici intru cătu nu suntu absurdități*) nu ne dau din partele inca nici garanția de recunoșcerea trecutului in *infundatura* politică, in carea ne aflămu.

Vedi „Orient. lat.“

sentului si in atare impregiurare ce vomu dice de viitoru? Declamatiunile dintrensele asiā suntu de inalte si asiā de poetice incătu i s'aru paré cui-va, ca români dispunu de cele mai mari arsenali intelectuale si materiale si ca restrictiunile, in cari amu cadiutu dela 1865 incocă, in ceea ce privesc eser-citarea drepturilor cetățiene, nu ni-au atinsu nici la degetulu celu micu. „Vana sine viribus ira“ amu respunde scurtu la totă declamatiunile, déca ne-amu pută platī numai ca atâtă si déca nu aru fi alte inca de implinitu.

Trebuie sa recunoscem erorile noastre ale românilor in genere, de-si nu amu conlucratu cu totii la ele, si trebuie sa cunoscem greutățile, cari ni s'au pusu curmedisu in drumu in anii din urma dela datulu retacirilor politice si sa recunoscem, ca fără de-laturarea loru suntemu *amenintati* in existența noastră. Déca vomu fi in stare sa ajungem la recunoscintă acăstă vomu fi in stare sa pasimă si la in-dreptarea situatiunei noastre, altcum ne vomu afundă si mai tare in abisul spre care amu pornit.

Cu deosebire sa ne ferim de a confundă datorintele noastre către poporul nostru cu pretensiunile guvernului presentu, séu cu o inertie totale din partene. Nici ună din aceste din urma nu potu fi salutarie. Salutarie pentru interesele noastre cele sănăte in impregiurările de astadi nu poate fi decătu luptă, inse luptă legale parlamentaria.

Nu ne facem ilusiuni si nu dicem ca de luptă acăstă voru fi incopiate resultatele cele mai grabnice si splendide; scimă inse, ca in viața constituționale retragerea de buna voia este capitularea de buna voia înaintea contrariului si pentru celu ce capitulă de buna voia n'are nimenea nici baremu compatimire; ci numai desconsiderare si desprețiu.

Trebuie sa ne infatisimă lucru-ile asiā precum suntu. Putemă chiaru si luptându înainte sa mai inregistrămă si alte perderi, dara de luptă suntemu datori a luptă, căci celu putințu ne vomu deprinde si vomu de-prinde la luptă, cu noi alaturi, si pre urmatorii nostri, căci finea situatiunei de acum nu o scie nimenea unde va fi si cum va fi.

De aceea n'amu fostu si nu suntemu de acelă, carii sa dica celor ce mergu in batalia: sa ia asupr'a-si talismanuri, că sa fia feriti de pericolii projectilelor séu de pericolul ascutisului sabiei si sa adune numai trofee. Din contra vomu descrie resbelulu asia după cum este, pentru că acelă ce intra întrensulu sa fia barbat, cari sa mărgă cu inimă intrăga, pregătitii si de victoria, dara si de suferințele ce le ofere unu resbelu.

Cându asia dara românii aru recunoscă necessitatea de a relua luptă politica, avendu in vedere dificultățile ce ofere luptă, aru trebuia sa tramita barbatii cei mai probati, cari sciu sa înfrângă totă sagetile contrarilor si cari sciu sa resiste tuturor curselor seducătoare; nu inse de acei, cari sa-si caute trebisoareloru.

Astfelui amu avé sperantia, chiaru si in casulu cându amu fi reprezentati pre arenă politica de barbati putinți, ca ni s'aru deschide o *carare* baremu, carea sa ne scotă din innadusitoria *infundatura* politică, in carea ne aflămu.

* Majestatea Sea imperatul si regele a sositu Sambata înainte de medie-dă la Vienă, după o excursie de o luna si jumetate pâna la Venetia si Dalmatia. Recepțiunea ce i facura cetățenii vienesi a fostu, după scirile diurnalistiche, ună din cele mai cordiale.

✓ Despre inchiderea sesiunii dietale suntu diverse versiuni. Dupa ună mai nouă dietă se va termină cu finea septembriei prezente.

✗ „Politik“ din Pragă dela 13 Maiu aduce unu articulu intitulatu „Politica de naționalitate a Austriei“ din care estragemu urmatorele:

„Austria are atâtea si asiā diverse naționalități in sinulu seu, cum nu mai are altu statu in Europă. Ea are atâtea si asiā diverse naționalități in vecinatatea sea, cum nu mai are altu imperiu in Europă. Este unu statu de naționalități in sensulu celu mai eminentu alu cuventului si momentulu naționale trebuie sa aiba in politică ei interna si externa cu atâtă mai multu o rolă însemnată, cu cătu naționalitățile ei suntu geografice legate in cea mai mare parte cu conaționali, cari se află dincolo de limitele monarhiei, cu cari au reminiscințe istorice comune, ba căte odata urmarescu si scopuri politice comune.“

In pasagiul urmatoriu dice articululu ca reciprocitatea intre Austria si naționalități din cauza celei dintăi a produsu rezultate incătu nu se are bine nici cu naționalitățile din launtru nici cu cele din afara. Apoi continua:

„Sapientii politici din Vienă au de multu nenorocirea de a lucra in politică naționale pre dosu. Odata spriginescu o naționalitate spre a o combate mai tardi in interesul statului, de alta data spriginescu unu elementu național, combatutu mai nainte, mintea cea sanatosă inse li vine mai totu in óra a douaspradiecea. Schimbări si contradiceri de aceste se gasesc mai marcate in politică urmata de Austria fatia cu tierile sudice dela Dunare. Au fostu tempuri, cându serbi si români, cari locuiesc afara de limitele Austriei, aru fi salutatu primirea loru in sinulu monarhiei dreptu de mantuirea loru. Tempurile aceste au fostu pre cându Austria combatuta pre Turcia, sub a cărei jugu oftau poporele numite. In tempulu acelă trecea Austria de protectoră loru. Indata inse după frangerea puterii turcesci, Austria si schimba frontulu la Dunarea de Jos; inimicul seculariu alu Turciei devine protector si prin acăstă contrariu alu serbilor si românilor. Autonomie poporeloru acestoră se punu pedeci, pentru că sa nu aiba putere atragătoare fatia cu conaționalii loru din Austria, căci tratarea poporeloru era asiā incătu simphatiă loru in afara era lesne de espluat.

„Nu de multu sub Beust si Andrassy, politică austriaca ierasi sa schimbatu fatia cu tierile dela Dunarea de Jos. Austria a stersu din credeul seu politicu conservarea Turciei cu ori ce pretiu si s'a dusu pâna acolo, de ofera Serbiei si Romaniei spriginiulu seu diplomaticu. Dara serbi si români, cari trăiesc in Austria nu se bucura de o astfelui de considerație si asiā politică austriaca ierasi se gasesc într-o contradicere din care

nu pote fi de cătu cu vre-o căteva pete vinete. Aceste se vor perde în numerulu celorulalte, inse interesulu statului sufere si acesta numai pote suferi indelung!

"Ungurii facu totu ce le sta in putintia spre ale aduce aminte serbiloru si romaniloru, cari vietuesc pre teritoriul coronei st. Stefanu, ca afara de limitele monarchiei au conatiuni cu staturi natiunale autonome si fideli constitutiunei nemti nu intardia din partesi sa intréca in direcțiunea acésta pre magiari..."

Aici amintesce articululu de festivitatile ce se pregatescu in Bucovina si de demonstratiunile ce avura locu in Bucuresci din caus'a acelor'a.

Luâmu spre sciintia cele dise de "Politik", pentru cine scie din care parte ni se pote strigá iera in gura mare daco-romanismulu, pre cându precum vedem elu este o planta care cresce in diurnalistic'a si literatur'a altor'a, numai in a romaniloru din Austro-Ungaria nu.

Imperatulu Russiei a parasit capitala Germaniei, Berlinulu. Prés'as' oficioasa din Germania canta mai unisono psalmi de pace. Urmarea aru fi ca influenti'a tiarului rusescu a ferit pre Europa de o scenerie infroscata a unui nou resbelu. Suntu inse si opiniuni de acele, cari nu se incredu orbesce situatiunei trambitiate de adio tiarului rusescu cu ocasiunea plecării sele dela Berlinu. Opiniunile ratiuneaza asi: Bismak cadiendu acum cu planurile sele se va pleca *deocamdata* vointie imperiale din Russi'a, inse elu mai tardiu pote provoca unu conflict nou intre Franci'a si Germania si fiindu cesta din urma bine preagata va dà o lovire rapede Franciei pâna cându nu va fi nimenea si nici Russi'a déca aru voi, in stare a se reculege si a veni Franciei intrajutoriu. Acésta procedere e cu atât'a mai imperativa pentru Germania cu cătu traganarea pacei mai de parte intaresce pre Franci'a si de alta parte séca isvórele financiale ale Germaniei.

Unu telegramu de alaltaieri dela Parisu dice ca se astépta unu manifestu din partea printului Napoleon (Ponpon) in sensu republicanu si antibonapartisticu.

Metropolitulu Primate alu Roma-

EGISIOARA.

Armat'a rusescă.

Oficerii sei. — Scólele sele. — Manufacturele sele. — Arsenalele sele. — Disciplin'a sea. — Jurisdictiunea sea. — Institutiunile sele de binefacere.

Déca armat'a rusescă este stabilita pre o scara intinsa, mijlocele la care guvernulu rusu are recursu spre a-i dà oficeri nu suntu mai putieni intinse. Institutiunile de educatiune militaria ale imperiului cuprindu patru categorii: stabilimente preagatir'e, academii de invetiamentu secundarin, academii de invetiamentu superior si scóle speciale pentru oficerii gradelor inferiore. Cea dintâi din aceste categorii cuprinde döue-spre-dicece colegiuri militaria (döue la St. Petersburg, döue altele la Moscva); durat'a cursului este de siése ani.

Terminulu de mijlocu alu elevilor din aceste döue-spre-dicece colegiuri este de 3700; fia-care din trensii costa pre statu pre fia-care anu 420 de ruble, si ii dau aprópe 500 oficeri la fia-care döue-spre-dicece luni. Suntu scóle militaria prin orasiele principale spre a pregrati pre juni la nisice institutiuni mai inalte seu spre a formá oficeri de unu gradu inferioru. Din 3000 de elevi ce ele instruescu cu căte 160 ruble pre anu, mai bine de 500 'si ispravescu anualmente cursurile loru. Tiflis are o scóla

nie si presedinte alu senatului legislativu, P. Nifonu, a repausatu.

Alegerile in România dupe diurnale primite in urma suntu terminate in töte patru colegiurile si dupa cum se vede mai departe din acele, majoritatea fiitoriei camere va sprigini pré guvernulu actuale. Dupa cătu putemu si noi aprecia impregiurările politice, in cari se affa România, putemu numai sa-i gratulâmu pentru rezultatul ce l'a castigatu prin alegeri, pentru ca prin stabilitatea ce i se asigură tierei i s'a asigurat si continuarea prosperării sele de patru ani incóce, o prosperare afirmata de date positive recunoscute si de strainatate.

Sinodulu archidiecesanu,

Siedinti'a IX.

(dela 29 Aprilie v.)

Siedinti'a se deschide la 9 órea. m. Presidiulu presentéza unu actu alu fiscalului cons. Dr. I. Borci'a, prin care se transpune avereia testata de reposatulu Archieppu si Metropolitul Andrei la Consistoriulu arch.

Se decide, ca actulu acesta fiindu pentru importantia sea urgentu sa se puna in decursulu acestei siedintie mai intâi la ordinea dilei.

Dep. Macelariu face urmatórea interpelatiune:

"Are on. presidiu scire si cunoșcinta, ca dela punerea seu intrarea in vietia a statutului org. s'a denumit din partea V. Consistoriu ca senatu streasu bisericescu protopopi fara escrierea de concursu si inca individi mai fara nice o preagatire teoretica, abia cu clasele normali, pre cându din contra alegerea de populu alu tractului Mercurei, care e a 3 si care s'a facut cu observarea tuturor formalitatilor prescrise de statutulu org. inca nice pâna in diu'a de adi nu e nice aprobată nice anulata.

"Mai departe:

"Are on. presidiu scire si cunoșcinta, ca la impartirea ajutoriului de statu de 24,000 fl. s'aru fi comisu unele anomalie, — ca sa nu dicu incorectatii — anomalii, cari ajungendu la cunoșcinta mai inaltelor locuri aru poté usioru sa traga dupa sine insusistarea acestui mare beneficiu si anume:

ca la mai multi din cei considera-

militaria elementara de 500 elevi, si la Moscva este o scóla normala militaria, ale cărei cursuri suntu de trei ani, care pregatesc profesori pentru diferitele institutiuni de educatiune militaria.

Academiele militarie intermediare se compunu din scólele de resbelu Pavelu si Constantinu din St.-Petersburg si din Scóla Alessandru din Moscva; ele suntu destinate sa formeze oficerii de infanteria, si cursurile loru suntu de doi ani. Aceste scóle dau de ordinariu instructiunea la 300 elevi, cu pretiulu de 580 ruble de fia-care si pre fia-care anu.

La St.-Petersburg se mai afla inca si Scóla Nicolau pentru cavaleria. Durat'a cursurilor ei este de doi ani, si are aprópe 200 de elevi, cu căte 700 ruble fia-care.

Scólele Mihailu pentru artileria, Nicolau pentru geniu, scóla de topografie si scóla gardiloru se afla asemenea la St.-Petersburg.

Durat'a scóleloru Mihailu si Nicolau este de trei ani; amendou impreuna instruescu aprópe 300 elevi. Cursurile scólei de topografie suntu de doi ani, ea are aprópe 40 elevi; scóla gardiloru este in nisice conditiuni identice.

Afara de acestea, mai este in capitala imperiului corpulu cadetiloru din Finland'a, constandu in 120 de cadeti, cari costa pre statu 450 ruble de fia-care si pre fia-care anu. Si

rati li s'anu datu pentru sumele cuitate cate o biblia seu alte cărti;

ca intre cei considerati aparu P. Archimandritu si toti domnii asessori bisericesci cu căte 200 fl., ca in spectulu despre impartirea ajutoriului din cestiune apare P. Prot. S. Cupsi'a odata ca populu cu 200 fl. si ielesi ca parochu cu 100 fl.;

ca totu in spectulu din anulu trecutu ocuru mai multe positiuni fictive, — in celu mai strensu intielesu alu cuventului;

ca la unii preoti li s'anu acordatu si esolitu ajutorie cu total'a ocolire a respectivilor populi seu administratori ppesci etc. —

Déca on. presidiu are scire despre töte aceste, mi permitu a interpelá :

"Ca are onoratu Acel'asi de cugetu a face dispositiunile necesarii, ca anomalii de natur'a celoru premise sa nu se mai intempe si in specie, ca ajutoriulu dela statu sa se impartiésca in deplin'a conglasuire cu prea inalt'a resolutiune din 1864.?"

Presidiulu dechiara, ca nu pote dà deslusiri la punctele interpelatiunii privindu acestea mai multu pre fostulu presidiu consist. decâtu pre Esc. Sea, care n'a datu preste atari reclame in decursulu scurtei Sele pastorilor de pâna acum; promite inse ca va fi de aici inainte esactu in oficiul seu.

Cu acestu respunsu interpelatoriul e multiamitu.

Dep. Popa, ca fostu presidiu intermalu, accentuandu gravitatea invinuirilor din interpelatiunea de susu, respunde ca n'are cunoșcinta sa se fi denumitul dela intrarea in vietia a statutului org. vre-unu ppresbiteru; mai departe, ca asesoriloru s'a datu sub titlu de quartiru 200 fl., ceea ce s'a introdus inca pre tempulu cându traiá Metropolitulu Andrei.

Dep. Diamandi Manole face urmatórea interpelatiune:

"Comun'a Resnovu din ppiatulu Branului s'a sistemisatu ca comuna de prim'a classa cu döue parochii; fiindu un'a dintre aceste parochii vacanta ppulu de atunci in contielegere cu comitetulu parochialu a escrisu concursu pentru ocuparea postului vacantu, precisandu-se si conditiunile de cualificatiune, intre cari in sensulu concluselor sinodali se afla si acea recerintia ca potentiile pentru acésta

fiindu ca instructiunea acestorui junii duréza optu ani, din acésta scóla nuiese pre fia-care anu decâtu a diecea parte din scolari.

Tôte districtele militarie, afara de acelea din Siberia si din Turkestanu, au scóleloru pentru oficerii de infanteria; ce-va mai multu inca, suntu scóle de cavaleria la Iwer, la Ielisavetgrad, si scóle militarie de Casci la Novocer-Kask si la Stavropolu. Aceste institutiuni cresc aprópe 3500 de teneri, din cari 1500 aprópe si termina studiele loru in fia-care anu: ei facu statului o cheltuiala totala de aprópe 330,000 ruble. In fine, afara de stabilimentele ce enunciamu, mai suntu multe scóle de jurisprudentia militaria care, tôte impreuna, instruescu aprópe 100 de elevi, cu pretiulu anualu de 600 ruble pentru fia-care, dintre cari iesu pre fia-care anu côte trei-dieci.

Prin stabilimentele militarie superioare ale Russiei, oficerii dejá angajati in servitulu activu primesc o educatiune speciala potrivita cu difertile loru corpori, si ei siedu de ordinariu in aceste scóle mai multi ani. Aceste stabilimente suntu: Academ'a Nicolau seu statulul-majoru generalu, unde cinci-dieci de oficerii, cari au servit celu putieni patru ani in renduri, suntu primiti pre fia-care anu; Academ'a de artileria Mihailu, primindu pre fia-care anu trei-dieci de oficeri cari au servit trei ani in

parochia fiindu de clas'a I sa fia absolvit 8 clase gimnasiali.

"Unul dintre potenti neintrunindu recerintele legale a cerutu dela Ven Consistoriu ca sa i se concéda a petitiună la mentiunat'a parochia; —

"Acésta concessiune i s'a datu, prin ce dupa parerea mea s'a calcatu legea si s'a produs in comun'a respectiva multieme de nerendueli si iritatiuni; —

"Facendum-se alegerea de parochu, fara ca sa fia primitu in candidatiune si potentulu necualificatu si alegendum-se dintre candidati unul proverbiu cu recerintele legale, partid'a celui neprimitu in candidatiune a protestat in contr'a actului de alegere;

"Asterndandu-se actulu Ven. Consistoriu arch. spre intarire, cestiunea nu s'a resolvit in restempu de 7-8 lumi; dupa decurgerea acestui tempu alegerea nu s'a intarit, ci s'a esmisu dlu ppu I-iu alu Brasovului de comisariu pentru cercetare in causa.

"Infatisindu-se acesta in fat'a locului si tienendu sinodu paroch. dupa informatiunea ce amu, acestu sinodu spre delaturarea neintiegerilor a decis, ca alegerea facuta sa se desfintieze si sa se proceda la alegere noua; —

"Nu-mi e cunoscutu ce va fi referatul Dlu comisariu consist., siguru este, ca fără considerare la concluziul sinodului par., V. Consistoriu a intarit alegerea cea dintâi.

"Acésta procedere a produs o iritatiune nespusa in comun'a Resnovu, unde pâna ací domniá armonia cea mai buna intre parochieni.

"Astfelui standu lucrul 'mi iau voia a face urmatórea interpelatiune:

a) cu ce justifica V. Consistoriu admiterea unui candidat necualificat la un'a parochia de I clasa côte vreme erau destui candidati cualificati dupa lege ?

b) ce pasi are de cugetu a face Ven. Consistoriu pentru ca sa inceteze turburările si neliniștea escata in comun'a Resnovu ?"

Presidiulu dechiara, ca nu este in positiune a dà deslusiri la acésta interpelatiune, scie ince, ca dela o comuna a venit o reclama in privint'a deplinirei parochiei; actele si le-a rezervat pentru a se informa bine si a dispune apoi cele de lipsa.

Dep. N. Popa asigura sinodulu, ca ce se atinge de casulu din inter-

renduri; Academ'a de geniu Nicolau, care admite pre fia-care anu trei-dieci de oficeri; Academ'a militaria de dreptu, primindu trei-dieci si cinci de oficeri de statu-majoru seu oficeri superiori cari n'au servit mai putieni de patru ani in renduri; si Academ'a de chirurgia si de medicina, deschisa juniloru de tôte conditiunile care si-au terminat studiele in gimnasiu. Numerulu studentiloru in acésta din urma institutiune este de ordinariu de 900, si cheltuiala anuala ce ea aduce statului este de 210,000 ruble. Studentii cei liberi din acésta scóla suntu obligati in schimb la unu servituu de optu-spre-dieci luni in armata, pentru fia-ce döue-spre-dieci luni petrecute in scóla. St.-Petersburgului Kievulu si Moscva au asemenea scóleloru militarie de chirurgia, ele invétia 300 de elevi obligati sa urmeze n'sce cursuri, a căroru durata este fipsata la patru ani.

Scólele speciale pentru oficeri, se compunu din scólele technice si de pyrotechnia din St.-Petersburg, pregarindu fia-care din ele căte 100 de elevi. Prim'a din ele are de missiune sa faca profesori de tehnologia, si cea de a döua se marginesc in dresarea sergentiloru majori de artileria.

(Va urmá.)

pelatiune, Consistoriul a observat rígorea canónelor bis. și a purcesu conformu statutului organic. Concessiunea s'a datu concurentelui prebas'a regulamentului pentru regularea parochielor din an. 1874, iéra ce privesc intarirea, s'a considerat celu cuaclificatu reieptandu-se celu necualificatu.

Interpelatoriul nu este multiamitutu cu respunsulu primitu.

Dep. Moise Branisce face următorea interpelatiune:

"Déca sum bine informatu, in decursulu anului espiratu a incursu la M. Consistoriu arch. sub titlulu: *taxe pentru deliberate divortiali sum'a de 1050 fl. v. a. din care suma fára nici unu feliu de autorisare s'aui impartit u sub titlulu pausialu de cancelari'a archiepiscopésca preste 500 fl. si anume P. Vicariu archiep. sum'a de 120 fl. si altoru individi, pre cari nu voiu a-i numí mai de aprópe;*

"Mi iau deci libertate a interpelá pre inaltul Presidiu, ca avendu cancelari'a archiepésca unu pausialu anualu de 1500 fl. pote-se a se face atari spese fára nice o autorisare mai inalta si déca s'a facutu din ce causa nu s'a adusu inaintea sinodului archid. spre aprobarea loru?" —

Presidiulu dechiară, ca nefindu-i caus'a cunoscuta nu pote dà respunsu la interpelatiune.

Dep. Popé'a spre deslusire amintesce, ca administrareea baniloru s'a intemplatu conformu concluselor si nodali. Cátu pentru sum'a de 500 fl. din care densulu a primitu 120, acesti'a nu potu fi alti bani, decât bani ce a primitu că recompensa pentru spesele avute inca cu ocasiunea caletoriei la Pest'a in anulu 1873 cându s'a serbatu jubileul Majestătiei Sele, caci alti bani din fonduri n'a primitu, ci din contra a abdisu de multe competintie pentru caletorii oficiali la Aradu si Brasovu, mai de parte de competitintele sinodali, de cei 300 fl. votati de sinodu pentru opulu seu "Vechia metropolia," dealtmintrenea interpelatoriul se potea informá din actele cons. resp. ba si din raportulu comissiunei financiale despre acést'a.

Interpelantele nefindu multiemitu cu respunsulu acest'a si resvera dreptulu de a face o propunere la temputu seu.

La ordinea dilei se pune inscintiarea fiscalului cons. Dr. Borci'a despre transpunerea averei bis. testate de piulu Arch. si Metr. Siagun'a.

Dep. Borci'a propune sa se transpună actul la Consistoriulu arch. spre ulterior'a afacere, in sensulu testamentului, ceea ce se si primesce.

Comissiunea ad hoc fiindu gat'a cu raportulu seu, dupa cum comunica presiedintele ei, dep. N. Popé'a, acel'a se pune la ordinea dilei.

Referintele Dr. Borci'a reportéza asupr'a harthiei consistoriului arch. prin care se arata stramutarea metropolitului Procopiu Ivacicovicu la patriarchatul serbescu, depunendu abdicatiunea sea in mânila Ep. Popasu. Consistoriulu arch. a adusu in acestu respectu unu conclusu la 10 Augustu 1874 sub Nr. 11, care se subterne sinodului. Comissiunea propune a se adauge la protocolulu sinod.; mai de parte sa se esprime recunoscintia si incredere consistoriului si presiedintelui interimalu pentru ca au aperatu autonomia bisericésca, conclusulu acel'a sa se comunique si cu proximalu congresu.

Sinodulu ia spre sciintia stramutarea metropolitului Procopiu Ivacicovicu la scaunulu patriarchal si se votéza incredere consistoriului.

Venindu la discussiune punctulu ce tratéza despre alegerea de metropolit din urma, Escelentia Sea Mironu parasesce sal'a sinodale si concrede pre Arch. P. Popé'a cu presidiulu.

Comissiunea ad hoc propune, ca de vreme ce metropolitul actualu deoparte s'a alesu conformu statutului org. si s'a intaritu de Majestatea

Sea, iéra de alta parte in cuven'area de deschidere a accentuatu că presiedinte, ca va intruni tóte nesuntiele spre binele si intru prosperarea bisericei, prin urmare din propriulu indemnă face de alu seu memorabilulu conclusu sinodalu din siedint'a IV a anului 1874 relativu la meritele metrop. Andreiu si astu-feliu urmeza principiele acestui'a, — sinodulu sa voteze increderea sea deplina si recunoscintia Esclentiei Sele asigurandu-lu totu odata de spriginulu seu si urandu-i sanatate indelungata.

Intre aclamatiuni vii de sa traiésca se primesce propunerea comisiunei.

Gaetanu propune a se invită Escl. Sea P. Arch. si Metr. Mironu Românu prin o deputatiune la siedintia spre a i se aduce la cunoscintia conclusu de mai susu alu sinodul.i.

Deputatiunea constatatória din deputatii: P. Arch. Pope'a, d. Bolog'a, Gaetanu si S. Popoviciu merge spre a invită pre Escl. Sea la sinodu.

Escl. Sea intrandu in sinodu in tre strigări vii de sa traiésca si reocupa loculu presidialu si indata se cetește conclusulu sinodalu de mai susu. Dupa cetire sinodulu prorumpe in vii si prolungite strigări de sa traiésca.

Escl. Sea multiemesce pentru increderea si spriginulu apromisu si amintesce ca cuventarea de deschidere cuprinde intentiunile sincere ce-lu voru conduce in dirigerea trebiloru bisericesci, spre binele tuturor.

Referentulu comissiunei Dr. Borci'a continua ca ce se tiene de nedumeririle si ingrigirile ce s'a aretau la alegerile trecute, din partea majoritatei archid. relativu la alegerea unor membrui din alte diecese că representanti ai archidiecesei si la desconsiderarea votului majoritatii, acelea sperâmu ca voru disparé pre viitoru prin o conlucrare armonica a tuturor factorilor legali.

Dupa o viua desbatere, la care participa mai multi deputati, si dupa ce dechiară Presidiulu, ca se va nesu intru a delatură aceste nedumeririle se punu propunerile la votu si se primesce propunerea comissiunei.

Presidiulu incunosciintieza ca obiectele menite pentru sesiunea acést'a suntu eshauriate si urmeza de sine inchierarea sesiunei presente. Inainte de a face acesta Esclentia Sea cu cuvinte adencu semtite si parintesci aduce membrilor sinodali multiemite sincere pentru interesulu viu ce acesti'a l'au manifestatu la desbaterea obiectelor sinodului precum si pentru participarea prompta la agendele sinodului. Asiguréza sinodulu ca in tóte lucrările va avé inaintea ochiloru binele bisericei gr. or. si prosperarea ei, róga mai de parte pre membrui sinodului a-lu sprigni prim increderea si conlucrarea loru. In fine dandu tuturor binecuventarea archierésca dechiară sied. de inchisa.

Intregu sinodulu intempina aceste cuvinte presidiale cu indelungate si frenetică sa traiésca!

Dep. N. Popé'a crede ca consumte intregu sinodulu cu densulu cându aduce Escl. Sele multiemite si recunoscintie pentru ostenelele si bunavointia ce a aretau la intelépt'a conducere a lucrărilor nóstre sinodali.

Mai de parte da expresiune indesutulirei sinodului cu declaratiunile ce Esclentia Sea a binevoitu ale dà la deschiderea sesiunei acesteia in decursulu ei si in siedint'a de adi, cari tóte se reduc la aceea, ca Escl. Sea va face că in biserica nostra preste totu si in specie in biserica din arch. sa domnésca adeverulu, dreptatea, canonicitatea si preste totu legile bisericei nóstre. Asiguréza mai de parte pre Escl. Sea ca sinodulu lu va sprigni din tóte puterile in realizarea apromisiunilor din declaratiunile Esclentiei Sele.

Aceste cuvinte se intempinara cu esclamatiuni vii de se traiésca!

Cu acestea siedintele sinodale din anulu acest'a se terminara.

Observări de pre galeria sinodale.

(Urmarie.)

Pana a nu trece la siedintă VI tienuta in aceeasi di dupa prandiu (in 25 Aprile), sa intregim din siedint'a precedente o intemplare, carea in sine nu e tocma de mare insemnătate, dura caracteristica. Pre candu adeca P. prot. I. Popescu că unu gentleman n'a votat in cau'a carea la atingea, P. prot. I. Hani'a, care era in conditiunea aceeasi a votat de amendoue orile, se intielege ca in partea sea si la cea din urma óra *numai silu de impregiurári*, va sa dica, sa nu cada si cu loculu resedintie.

In siedint'a de séra s'a continuat si terminat referatulu comissiunei arond. protopopiatelor. Aci s'a intemplatu o calamitate unui domn deputat scapându-i unu terminu, care a facutu sănge reu si in membrii sinodului si in auditoriu si dupa cum amu intiesu mai tardiu au causatu neliniște si insusi oratorului. Ansa la situatiunea acést'a neplacuta a datu rugarea preotului si mai multoru fruntas mișreni din tienutulu Branului, prin carea se cerea unu lucru, dupa noi de totu inocentu: conservarea numelui de pâna aci al tractului protopresbiteralu, de care se tenu si densii, ba facudóra partea cea mai considerabile din trenulu. Déca ni-amu notat bine ce se dicea in rugare, apoi, intre alte ni se pare ca ocurea si pasagiul, ca temeiu celu mai tare, care l'a adus deput. clericale I. Metianu in sessiunea trecuta pentru modificarea numelui in protopr. "Bârsei," nu sta, pentru ca sinodulu protopresbiteralu, la care se facuse in anulu trecutu provocare nu a decisu asiá ce-va. Pote ca contestarea acést'a a sternitu calamitatea cu epitetulu de pricina. Dealtmintredep. Dr. Il. Pascariu a indreptat numai de cătu atentiunea oratorului asupr'a impregiurári, ca pote sa existe o mistificatiune de persoane, pentru ca densulu sciea pre suplicantii ca suntu ómeni onorabili. Deslusirea cea mai buna o aru fi potutu dà in afacere acést'a penibile si doritoria de lamurire dep. cler. din Zernesci din sessiunea prezenta, I. Comsi'a, déca era de fatia. Inse densulu a trebuitu sa ese din siedintia tocmai cându s'a inceputu referat'a asupr'a rugărei din cestiu, dupa cum vorbesc unii altii, pentru că sa-si ia concediu dela presidiu spre a merge a casa, de-si noi de alta parte scimu, ca presidiulu conducea siedint'a, va se dica era in sinodu.

Referat'a ce a urmatu in cau'a regulării parochielor a fostu scurta. Siedint'a urmatória, a VII din 26 Aprile s'a impartit u doue părți, inainte si dupa prandiu. In acést'a s'a chiarificatu situatiunea afacerei penibile din diu'a premergatória. Dlu deputatu respectiv si-a retrasu cuventul celu neplacutu, aretându ca a fostu in retacire de nume si cu acést'a s'a incheiatu afacerea.

Discussiune interesanta a deschis in decursulu siedintiei propunerea dep. Zacharia Boiu in privint'a inscriptiunei si emblemelor seminariului "Andreiianu", la care au participat, dechiarându-se de urgenta, multi deputati. Celu putiu aici puturámu observá o emulatiune dupa diverse puncte de vedere de a se face ce-va in semnu de recunoscintia pentru memoria Marei binefectori. Déca ni este permis, amu esprime si noi la loculu acest'a dorint'a de a vedé realisata intentiunea acelorui fi ai bisericei nóstre, cari voru largirea si infrumsetarea institutului "Andreiianu", dupa cum se cuvine. Amu dorí mai de parte că si mormentulu repausatului sa fia decoratu cătu mai curendu si cătu se pote mai corespundetur.

O satisfactiune placuta a datu mai departe siedint'a de astazi auditoriului, vedindu ca din urna a esită alesu de asesoru consistoriale onorariu Dr. Ilarionu Pascariu, cu tóte ca contra-candidatulu seu P. Prot. Ios. Baracu inca este unu barbatu venerabil. La celu dintău in se prelungă sciintia se adauge virtutea etatiei, carea promite, prelungă celealte insuiri, activitate nefatigabile pre largul cîmpu alu afacerilor bisericei nóstre.

Celu mai interesantu obiectu, dupa noi din sessiunea intréga, urmează acum pre tapetulu desbaterilor. Dep. N. Mihaltianu referéza afacerea scolastica a archidiocesei nóstre.

Dupa cele audite in privint'a scolelor in sessiunea anului trecutu si dupa căte se vorbea si de atunci in cōce despre conducerea afacerilor scolastice cu deosebire din partea referintului scolasticu, eram in cea mai incordata asteptare sa audim progresele ce s'a facutu de atunci si pâna acum. Raportulu Consistoriului, o lunga si larga espunere pre *harthia*, era icón'a cea mai frumosa pâna la unu locu despre cele intemplete pre terenul scolasticu. Dicemu pâna la unu locu, caci pre urma venira schiopatându si neajunsurile, pre care le desvelí si mai tare in urma raportulu comissiunei scolastice si reduse totu la... nimic'a.

Dupa cetearea si a unui'a si a altui raportu, va se dica, alu Consistoriului si alu comissiunei, se primesce in desbatere generale si dupa amédi se continua desbaterea speciale.

Desbaterea speciale a oferitu interesante discussiuni si situatiuni. Liniscea si multamirea referentului consistoriului scolasticu de pre tempulu cetei raportului consistoriale disparu in data ce dep. Gaetanu si areta ne-multamirea sea cu procedur'a urmatu in conducerea afacerilor scolastice si propuse că comis. sa se indrumze a cercetă căte siedintie a tienutu in decursulu anului consistoriulu scolasticu. La discussiunea ce se incinge iau multi parte, unii spre a sustine pre ref. cons. scol. cum d. e. dep. Macelariu, Dr. Pecurariu etc.; altii spre a springi pre Gaetanu, seu (Piso) spre a se luá (procedur'a) spro *neplacuta* sciintia. Insusi referintele cons. scol. iá cuventul si arata caus'a acestui inconvenientu in absentarea asesorilor dela siedintie adaugendu, ca déca nu erau asesori din cele-lalte senate consistoriali, nu se putea tiené nici o siedintia in decursulu anului.

Presidiulu, de siguru, că sa mai mulcomésca discussiunea, a voită că responsabilitatea ce se nascu din netinereea siedintelor sa o pravalește asupr'a sea, respective a presedintelui din decursulu anului. Deslusurile cestui din urma (Popé'a) in se au descoperit, ca insusi referintele cons. a absentat multu din Sabiu, fiindu bolnavu (?). Printre deputati se vorbiá ca referat'a a remasu luni intregi balta, asiá incătu se gramadise actele nelucrate cu sutele si ca numai dupa provocari repetite si ad hominem si dupa ce se concrediuse referat'a altui membru consistorialu, intr'unu tardiu, a venit ref. cons. la postulu seu si a luat referat'a ierasi asupr'a-si. Tóte aceste faceau pre privitorulu din departare sa credă, ca se voru fini cu retragerea ref. cons. scol., déca nu cu a senatului intregu, spre a face locu altor, cari sa fia in stare a conduce neintrerupte afacerile scolastice. Acest'a, dupa cum se va vedé, n'a urmatu. In fine propunetorii si retragu propunerea si lucrulu pare a se fi terminat. Se scola in se dep. Patiti'a si ia unul din meritele referentului, insirat in raportu: infinitarea fondului scolasticu din Campeni, si areta ca acel'a e infinitat de multu. Incidentul acest'a a mai atrasu si pre alu doile: o afacere disciplinaria dela Saliste. Din cele decurse in siedintia, n'amu pututu alt'a intielege, decât ca ref.

cons. aru fi complanatu „spre multiamirea celoru competenti“ o afacere disciplinaria scolastica la scólele capitale din Saliste, despre care dupa cum s'a vedutu totu din desbatere, respectivii „multiamiti“, pâna in diu'a de astazi nu au nici o sentintia. Altcum afacerea, dupa cătu amu putut'o cuprinde din cele ce s'au ventilat in siedint'a acésta memorabile, ilustréza curiosu ideile dlui ref. cons. despre afaceri scolastice. Densulu a investigatu dupa „capacitatea“ unui invetiatoriu cum se investigéza dupa unu delictu de câtra unu tribunalu séu unu jude instructoru, si inca in persóna, si, o minune! indata a aflatu ca invetiatoriu nu e capace. Deci l'a provocat sa demisiiuneze. Fericite scoli de sub o conducere cá acésta!

Ambe incidentele au datu ansa la discussiuni indelungate, si la evidentia ca in senatulu scolasticu de astazi, afara de membrii din afara, cari nu potu participa la siedintie, cei-lalti n'au nici cea mai palida idea despre afaceri scolastice; afara ca unulu incaséza dupa densele 1000 fl., afara de diurne pentru caletorii cá cea dela Saliste, si altulu 200 fl. din bugetulu scolasticu. Ce e dreptu mari sacrificie dela ómeni „liberali“ de calibrul celu mai greu.

Intrerumpem si noi aici observările nóstre asiá dupa cum le-a intreruptu siedint'a, carea inaintase in nótpe binisoru, pentru ca era pre la noue óre să'ră cându se terminase.

(Va urmá)

Este cătu-va tempu de cându „Pres'a“ din Germania striga neconitenitú ca sa se ia mesuri pentru oprirea emigratiunei in Americ'a, urmardu-se agentiile de emigratiune ce aru fi esistându in imperiu. Gazet'a Germaniei de Nord, in unul din numerile sele din urma inca cuprinde unu articolu asupr'a emigratiunei germanilor. „Le Constitutionnel“ observă ince ca mesurile pentru oprirea emigratiunei aru fi adi inutile. O esaminare mai de aproape a stárii finanziare si industriale a Americei, decadentia sea morală, coruptiunea in care se afla, tóte acestea aru fi de ajunsu spre a nu se mai teme Germania de scaderea populatiunei sele prin emigratiune in Americ'a. Din contra, se pote teme de imigratiunea americanilor in Europa.

Surexcitatiunea in care se afla tóte afacerile in Americ'a, confusiunea in care se afla ací activitatea omenésca au produsu unu feliu de stagnare, de crisa. Obiectele de consumatiune suntu forte numeróse si consumatorii putieni, esportatiunea nu se pote face in conditiuni bune, reductiunea pretiurilor si estrema. Esistentia a devenitua aspră si dificila aproape in lumea noua. Epoc'a cándu aurulu se recoltá cu inlesnire si cándu averi formidabile se strângau in căte-va dile a trecutu. Astadi populatiunea Americei nu-si pote intrebuinta activitatea ei de cătu numai pentru ea singura si chiaru acésta, intr'unu modu limitat, se vede. O parte din emigrati germani au si inceputu a se reintorce pre la caminele loru negasinduse vede la ce sa utiliseze activitatea si silintiele loru. Americ'a are prea multe bratii; ei nu-i mai trebuie si acelea ce i-aru mai veni prin emigratiune. Ceea ce aru putea aduce o ameliorare la acésta stare a Americei aru fi numai schimbarea sistemului seu economic.

„Pr.“

Ad vocam criminalisti.

Din „Tel. Rom.“ nr. 33 in interesulu adeverului si spre odihnirea celoru ce pote s'au simtitu cu neplacere atinsi prin acea espressiune se espune cum s'a intemplat — si adeca in siedint'a din 25 Aprile a.c.

venindu la desbatere cererea mai multoru individi din comunele branene in cestiunea numirei Protopresbiteratului subsemnatulu luându cuventul — amu disu: — ca in sinodulu anului trecutu totu in acestu obiectu deputatulu Branului cav. Ioanu Puscariu a facutu propunere, ca protopresbiteratul acesta sa nu se numeasca alu Bârseni, ci alu Branului, Protopresbiterulu, respective acum Eppulu Aradului Ioanu Metianu, a reflectatu ca tocmai comitentii duii Puscariu in sinodulu protopresbiterale s'au invoitu că ppresbiteratul sa se dica alu Bârseni, — in urm'a cărei deslusiri cav. de Puscariu si retrage propunerea — mai incolo ca cererea presinte nefindu din partea sinodului ppresbiterale nu pote deminti nici decum afirmațiunea P. Metianu — ca acésta cere este subscrisa numai de nisice individi privati, — intre cari — nu voiu sa vatemu pre nimenea, ince dupa cum sum informatu s'ară atâta care findu petatua că criminalistu dupa Stat. org. nu pote fi nici membru commitetului par. nici alu sinodului protopescu, din aceste motive m'amu dechiarat pentru respingerea cereriei.

In siedintia, cu ocaziunea verificării protocolului siedintiei precedente la punctulu acesta amu reflectatu, ca eu din partea unui condeputatul despre care cu totu dreptulu credeam ca dupa pusetiunea si oficiulu seu cunoscere deplinu impregiurările, amu fostu informatu, ca intre cei subscrisi in cere se afla si x. y. omu petatua care a fostu in criminalu si pre tóte aceste amu adusu motivulu din urma din cumentarea mea in siedint'a precedente.

Ince acum dupa ce amu luatu respectiv'a cerere la mâna si m'amu convinsu ca acelu x. y. nu se afla intre cei subscrisi in acea cerere si ca prin urmare informatiunea a fostu nefundata, eu că omu alu dreptătiei si alu adeverului, nevoindu precum amu disu a vatemá pre nimenea 'mi revocu si retragu motivulu ultimul referitoriu ad vocem criminalisti dupa care s'a primitu din partea sinodului unanimu că acea espressiune sa se sterga si sa remana afara si din protocolulu siedintiei din 25 Aprile ceea ce s'a si facutu.

Sabiu 2 Maiu 1875.

I. Branu de Lemeni.

Varietati.

* * * Emigrarea din diferite părți ale țării i-e dimensiuni mari. Din comitatul se scriu diurnalului „P. L.“ urmatorele: Din anulu trecutu emigrarea din acestu comitat cresce in mesura forte mare. Nesocotindu sorțea nesigura, in ale cărei bratii, se aruncă emigratorii, si că Ungaria, ca tiera agricola putinu impoporata, are trebuita de puterile de lucru urmarile triste ale emigratiunei o sentiesc tare si cei remasi, pentru că este evidentu, că deca mai multi proprietari si vendu pamentul cu ori ce pretiu, valoarea acestui scade pre di ce merge. O economia, care in anulu trecutu avu valoare de 2000 de flor. se pretiu judecatorese in septeman'a acésta la 400 de flor.

* * * Progresele telegrafiei. — Telegrafi in Francia face progrese pre fia-care d. Sistem'a de transmitere simultana si in sensu inversu din doué puncte diferite, pre unulu si-același firu, s'a adoptat definitivu atâtu intre Parisu si Havre cătu si intre Parisu si alte statiuni cu servitiu permanent de dì si de nótpe.

Prin acésta sistema se face o mare economia de tempu in transmitere.

(Romanulu.)

* * * Unu casu de fecunditate animala. La Plavn'a s'a constatat unu casu de fecunditate animala forte extraordinaria o capra a fetat 5 iezi, atâtu mam'a cătu si nascutii se aflau in deplina sanatate.

* * * (Biblioteca lui Sardanapalu) Diariul angl. „Daily Tel.“ scrie: „Intre cele

mai memorabile obiecte desgropate de renuntul Layard in ruinele palatiului reg. de Ninivea, se numera una parte din biblioteca Regelui Sardanapalu. Obiectele acestea, ajunse in museul britanicu, trasera asupra si atentiuca investitiilor, cari studiandu cu incetul scrisorea cuneiforma, descoperira intr'ins'a cele mai memorabile date. Intre altele Giorg. Smith descoperi pre una bucată de cărami-dă versiunea chaldaica séu academică despre diluviu; acesta descoperire fece atunci sensatiune atâtu de profunda, cătu Redactiunea dñariului „Daily Telegr.“ trimise cu spesele sale (fericita Redact!) pre junele literatu in Mesopotamia, ca sè continue desgroparile incepute de Layard. Smith descoperi si alte inscriptiuni cuneiforme, din cari resultă, că Sardanapalu facuse a se decopiat pentru palatiulu său, stravechie'e documente pastrate in templulu din Urbea Enoch. — Limb'a in care sunt scrise, nu e asirică (assiuru), investitiile numescu academică interpretate ei principale e Georg. Smith in London si Operi in Paris. Acele caramide (tegle) din argila arsa, cari sosira de cunoscere la London, suplinescu informatiunile de pre cele gasite mai nainte; s'au gasit pre densele descrierea forte detaliata (difusa) a traditiunei despre zidirea turnului babilonicu; pre alta tabla se gasira imparatii identice cu cele din primele capete ale Genesei (cartea facerei); despre creatiunea lumii, a omului, rebeliunea angerilor, peccatul originale, alungarea din paradisul a omului, etc. Tóte aceste se răsesc cu profusune epica, anume rebeliunea lui Satan (pron. Siatan, indentic cu Titan alu greco-romaniilor), „th“ cu pronunciatiune sibilatoria — „th“ gr. si angl.), creatiunea omului pre care Ddieu le esorteaza intr'unu lungu discursu, etc. — Acésta descoperire face mare sensatiune in London, unde complet'a descifrare se acceptă cu viau interesare. Pâna acum important'a descoperire e cunoscuta numai din epistol'a lui Georg. Smith.

* * * Clubul uritelor. — Acum 5 ani se gasira pâna la 5 fice de a Erei in lumea cea mai inalta parisiana spre a se recunoscă si a se proclamă de urite. Era tempulu cându principes'a de Metternich se proclamă „mai-mutia cea m'ei bine imbracata din Parisu.“ Intr'o séra principes'a avu ideia de a funda clubul uritelor. Membrii acelui cercu erau sa aiba de misiune de a gasi tóte medilócele posibile spre a combate urciunea, artificie de toaleta, jocuri de fisionomia, alegere de atitudine infleksiune de voce, si cine mai scie ce, si de a o face astfelii sa dispară de pre parchetulu salôneler; apoi acestu scopu, ne findu inca destulu de filantropicu, trebuiau sa se intrunescă din cându in cându spre a confectiona mici lucrări cu aculu care aveau sa facă, in fia-care ierna, fondul unei tombolă destinate a asigură stabilirea fetelor urite si, excesu de nenorocire! urite. Intreprinderea principesei era umanitara din tóte punctele de vedere.

Ea primi aderarea unei comtese ce pôrta cu demnitate unu nume literaru stigmatu, a unei marchise spirituale ce se numescă că unu satu din jurulu Parisului, a unei principese ruse famosa prin iernatele cele mediterane, in fine a unei baronese diplomatice si cu spiritu incantatoriu, dara schiopă că reposatul principale de Talleyrand; dara acésta fù totu. Aceste 5 viteze nu gasira pre nime spre a le urmă, si clubul uritelor nu trai mai multu de cătu durata cigarei principale celu facuse sa se nasca.

* * * Operechia parlamentaria. — D-n'a X*** sollicita de barbatulu seu unu casier-miru de Indi'a.

— Bun'a mea amica, ceru 8 dile.

— Spre a te gandi?

— Nu, spre a refusă.

— Déca i asiá, aru fi multu mai simplu de a mi-o spună indata...

— Aru fi mai simplu in adeveru, bun'a mea amica, dara n'aru fi de locu... parlamentariu. Nu cetesci tu desbaterile adunarilor?

* * * Mórtea unei cometelor. — Puternică si célébră cometă a lui Encke este pre cale de a despară. Strelucirea ei este atâtu de slabă, in cătu astronomii suntu toti de parere ca serman'a cometă este pre cale

de a peri in spatiurile interplanetare unde toti soii se voru stânge la rendulu loru. Chiaru dela visit'a sea dela 1842 ea era cuprinsa de óre-care slabiciune, si Encke care traiá inca, crediu ca copilul seu avea sa despara pentru totu-déun'a, inse dupa trecerea sea la periheliu ea se prezenta cu o strelucire vie, cea ce asigura pre betrânlul astronomu. De asta-data inse ea pare perduta pentru totu-déun'a.

* * * Cetimă in „Gazet'a Craiovei“: In fine un'a din dorintele cele mai ardinte ale Craiovenilor, s'au realizat!

Duminec'a trecuta au sositu la Jitianu (portulu pentru Craiova) primul vaporu alu novei societăti pentru navigatiunea Jiului.

In totu lungulu drumului, dela Bechetu pâna la Jitianu, satenii se adunau că sa privescă cu multiamire acésta transformare a rîului loru.

Preste căte-va dile se mai astăpta inca unu vaporu, si unu mare număr de slepuri se incarcău dejă pre la diferitele puncte, pre marginea Jiului. Societatea, care a luat esploatațiunea navigarii acestui rîu, este compusa de capitalisti români si italieni, si vedem cu placere unirea intereselor acestor două surori. Ne bucurâmu cându vedem capitaliștii italieni asociandu-se cu capitaliștii români, si interesându-se de intreprinderi in tiér'a nóstra.

Dificultătile ce au trebuitu sa fie invins, pentru a face acestu fluviu navigabilu, au fostu fără mari. Cându ne gandim la lamarile de pre marginea Jiului si la alte obstacole cu multu mai mari, precum: prunturi, copaci enormi, si altele, ce jaceau de secoli in fundulu acestui frumosu rîu, ne putem lesne inchipui căta truda si căta pacientia au trebuitu pentru terminarea acestei lucrări.

Se astăpta acum unu vaporu pentru pasageri, dela a cărui sosire se va face unu serviciu regulat intre Bechetu si Jitianu.

Lucrări considerabile suntu in plina activitate, la mai multe puncte ale rîului, pentru alu menținere navigabilu si pre tempulu cându ap'a va fi mica.

Agentia dela statia Jitianu va fi in cunoscere terminata, si in decursulu verei, inginerii voru studia lucrările ce suntu de facutu in susulu podului Jitianu, unde marginea Jiului este dejă debarasata de morile cari esistau.

Ni se spune ca societatea va face autoritătilor nóstre propunerea de a aduce Jiulu in oras, printre canale. Avantagele unei asemenea lucrări vor fi considerabile nu numai din punctul de vedere comercial, dară chișinău din acel'a alu higienei publice, căci Craiova se va pune in directa comunicatiune cu Marea, va avea unu canalu pentru absorbirea necuratienilor si va putea desradacină baltile de prin pregiuri, ale căroru miasme strica aerulu si suntu cauza atatoru maladii, friguri, etc.

Dorim din inima că societatea sa reușească pre deplinu in aceste alei salutari indreptinderi, cari voru aduce mari beneficii comerciului in general si Craiovei in particularu, mai cu séma ca lucrăza pre riscului si pericolului ei, neprimindu din partea guvernului nici subvențiuni, nici garantii.

* * * (Teatru român) Cunoscutul artistu rom. G. Popescu va arangia de Vineri incolu o serie de reprezentări teatrale, in tota Vinerea si Marti'a, într-o pavilionu lui Hermanu din suburbii Iosefinu. Máne séra va jocă noile piese: „Corón'a lui Stefanu celu Mare“ si „grecii din tiéra.“ Intre acte d. magistrul de capela Berti va executa „Carnevalulu din Bucuresci“ si „doin'a romana“, precum si alte piese. Dorim, că publicul român sa fie precătu se poate de numeros!